

**KÖNYVVIZSGÁLÓK KÖTELEZŐ
SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉSE
2018.**

Budapest, 2018.

**A minőség-biztosítási (minőség-ellenőrzési)
követelményeknek megfelelő könyvvizsgálat**

Mindazoknak, akik szeretnék a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardoknak megfelelő könyvvizsgálatokat végezni.

„...dolgozni csak pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen, úgy érdemes.” József Attila: Ne légy szeles

A minőség-ellenőrzés koncepciója

A Magyar Könyvvizsgálói Kamara középtávú stratégiai programja szerint, valamint a közérdek általi elvárásnak való megfelelés érdekében is cél a magas színvonalú könyvvizsgálói szolgáltatások fenntartása, melynek eszköze a nemzetközi (nemzeti) könyvvizsgálati standardok betartása és betartatása minőségbiztosítási rendszeren keresztül, melynek eszköze a minőségellenőrzés.

A minőség-ellenőrzés hatálya a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység.

Azt ellenőrzi, hogy a könyvvizsgáló / könyvvizsgáló társaság munkája során betartja-e a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokat.

Standard szolgál iránymutatásul a könyvvizsgáló minőség-ellenőrzési rendszerére (MER) vonatkozóan is.

A PMT/KIT ellenőrzés nem minőség-ellenőrzés, de hatékonysági okokból a minőségellenőrök végzik.

Bár a minőség-ellenőrzés a könyvvizsgálati dokumentáció ellenőrzésén alapul, a könyvvizsgáló nem a minőségellenőrnek készíti dokumentációját, hanem saját magának: a dokumentáció nem a minőségellenőr, hanem a könyvvizsgáló saját magával szembeni elvárásait kell, hogy tükrözze. Minden minőségellenőrtől elvárás az, hogy tudjon dolgozni más munkájából, azaz a dokumentáció alapján tudja követni az elvégzett eljárásokat, az ellenőrzött könyvvizsgálónak csak azt kell bizonyítania, hogy a nemzetközi (nemzeti) könyvvizsgálati standardoknak és a hatályos törvényeknek megfelelően látta el jogszabályon alapuló könyvvizsgálati tevékenységét, ami a feladata, amire szerződött, és amit kijelent a könyvvizsgálói jelentésében.

Jogszabályi háttér

Kivonat a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvényből:

149. § (1) A jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység megfelelő ellátásának biztosítása céljából a kamara a kamarai tag könyvvizsgálók, a könyvvizsgáló cégek könyvvizsgálói tevékenységét minőségbiztosítási rendszer keretében folyamatosan ellenőrzi (kamarai minőségellenőrzés).

150. § (1) A kamara minőségellenőrzési bizottsága (e fejezet alkalmazásában: bizottság) a kamara szervezetén belül testületi szervként működik.

151. § (1) A bizottság hatásköre a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet végző kamarai tag könyvvizsgálókra és könyvvizsgáló cégekre terjed ki.

152. § (1) A bizottság feladat- és hatáskörében eljárva:

b) ellenőrzi és értékeli a magyar nemzeti könyvvizsgálati standardok, valamint a belső minőségellenőrzésre vonatkozó nemzeti standardok érvényesülését,

158. § (1) A bizottság éves munkaterv és éves minőségellenőrzési terv alapján végzi tevékenységét. Ezeket a terveket, valamint a végrehajtásukról szóló beszámolókat azok elfogadásától számított nyolc napon belül a kamara honlapján nyilvánosságra hozza.

A Minőség-ellenőrzési Bizottság koncepciója

Cél: az átlátható, mindenki számára ismert követelmény rendszer.

Szeretnénk, hogy a könyvvizsgálók a minőség-ellenőrzéseken jó eredményt érjenek el, és ne legyen meglepetés az, amit a minőségellenőrök megállapítanak. Ennek érdekében az mkvk.hu honlapon elérhetőek a legfrissebb minőség-ellenőrzési kérdőívek és módszertani útmutatók, amelyek alapján a minőségellenőrök is dolgoznak, továbbá elvárás, hogy a minőségellenőr megbeszélje megállapításait, célja a jövőbeni gyakorlat javítása legyen.

A kamarai minőség-ellenőrzés sajátosságai

- Könyvvizsgálók végzik könyvvizsgálóknál.
- Fókusz pont a jövő és nem a múlt: cél a hibás gyakorlat jövőbeni korrekciója.
- A könyvvizsgálók dokumentációjából.
- Tartalmi és nem formai ellenőrzés.
- Tárgya a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardok betartása és nem másod könyvvizsgálat.
- Minden dokumentációs megoldást el kell fogadni, ami megfelel a standardoknak.
- Az eredmény megállapítása eldöntendő kérdéseket tartalmazó kérdőívek alapján történik.
- A kérdések mellett szerepelnek a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standard hivatkozások is.
- Az esetleges szankciók alkalmazása MKVK elnöksége által jóváhagyott szabályzat alapján történik.
- Több szintű jogorvoslati lehetőség van.

Hogyan lehet felkészülni a minőség-ellenőrzésre?

A minőség-ellenőrzésben nincs semmi titok, a Magyar Könyvvizsgálói Kamara honlapján megtalálhatóak a kérdőívek, amelyek alapján a minőségellenőr az ellenőrzést végzi. A legegyszerűbb felkészülés az, ha a könyvvizsgáló a minőség-ellenőrzés előtt átnézi a kérdőíveket és úgy rendezi a dokumentációját, hogy az egyes kérdésekhez tartozó dokumentumokat hosszabb keresés nélkül meg tudja mutatni a minőségellenőrnek. Ez az eljárás egyébként nagyban segíti a minőség-ellenőrzés hatékonyságát is. Azok kedvéért, akik már a könyvvizsgálat során is szeretnék a kérdőíveket, és az azokban összegyűjtött standard hivatkozásokat felhasználni, azt a szabályt követjük, hogy amennyiben változtatunk a kérdőíveken, a változtatott kérdőívek csak az elfogadást követő egy évet követően lépnek hatályba.

Ki kell-e nyomtatni az elektronikus dokumentációt?

Nem, csak az eredeti aláírást igénylő dokumentumokat kell megőrizni papír alapon, az összes egyéb dokumentum (pl. a könyvvizsgáló munkapapírjai) elektronikusan is megőrizhetők, azokat a minőségellenőr elektronikus formában ellenőrzi.

Dokumentációs kritériumok

A minőség-ellenőrzés a kiválasztott megbízás dokumentációját vizsgálja, és ebből von le következtetéseket mind az adott megbízás minőségére, mind amennyiben MER vizsgálat is történik, akkor a minőségellenőrzési rendszer hatékonyságára.

Nemcsak az a kérdés hogy elvégezték-e az eljárásokat, hanem az is, hogy megtörtént-e a dokumentálás is. Az eljárások dokumentálásával lehet bizonyítani azok végrehajtását.

Kivonat a könyvvizsgálati dokumentációról szóló 230. témaszámú nemzetközi könyvvizsgálati standardból (8. bekezdés):

A könyvvizsgálónak olyan könyvvizsgálati dokumentációt kell készítenie, amely elegendő ahhoz, hogy az adott könyvvizsgálattal korábban kapcsolatban nem álló tapasztalt könyvvizsgáló megértse:

- (a) a nemzetközi könyvvizsgálati standardoknak és a vonatkozó jogi és szabályozási követelményeknek való megfelelés érdekében végrehajtott könyvvizsgálati eljárások jellegét, ütemezését és terjedelmét,
- (b) a végrehajtott könyvvizsgálati eljárások eredményeit és a megszerzett könyvvizsgálati bizonyítékokat, valamint
- (c) a könyvvizsgálat során felmerült jelentős kérdéseket, az azokkal kapcsolatban levont következtetéseket, valamint a következtetések levonása során alkalmazott jelentős szakmai megítéléseket.

Minőség-ellenőrzés ami nem változott

- A minőségellenőrzésre való kijelölés a legalább hat éves gyakoriság betartása és kockázat alapú kiválasztás alapján történik.
- A hat éves gyakoriságot természetes személyekre és könyvvizsgáló társaságokra is értelmezni kell.
- Kockázat alapon kerül kiválasztásra: előző évben nem megfelelt eredményt ért el, először írt alá könyvvizsgálói jelentést, hiányosan teljesítette adatszolgáltatását, egyértelműen hibás könyvvizsgálói jelentést használt.
- A kijelölés mkvk.hu honlapon kerül közzétételre augusztus 31-ig.
- Az egyedi megbízások kiválasztása az éves adatszolgáltatás alapján történik.
- Átlagosan évente 20 megbízás felett 2 megbízás kerül központilag kiválasztásra, alatta 1.
- Minden kiválasztott megbízás esetén két területet választ a minőségellenőr mélyebb vizsgálatra.
- MER és egyedi eredmény összekapcsolása, az egyedi rossz eredmény visszahat a MER eredményre.

Minőség-ellenőrzés ami változott

- Lebonyolítás az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény szerint: legnagyobb változás a teljes lebonyolítás határideje 60 nap.
- A minőségellenőr telefonon, vagy e-mailben veszi fel a kapcsolatot az ellenőrzötttel és egyeztet helyszínt és időpontot, az egyeztetett időpontot megelőző 8. napon küldi meg a kamara megbízólevelet, amely tartalmazza a kijelölt megbízás(oka)t, innen indul a 60 nap lebonyolítási határidő.
- A minőség-ellenőrzés dokumentálása on-line alapon, közvetlenül a kamara szerverén.
- A teljes kérdőívet és dokumentum jegyzéket a helyszínen ki kell tölteni és meg kell ismertetni az ellenőrzötttel, tájékoztatni kell, hogy a Minőség-ellenőrzési Bizottságnak joga van a kérdőíveken módosítani.
- Nyilatkozatokat, zárójelentést be kell küldeni a kamarába 3 napon belül elektronikusan.
- A kamara 3 napon belül továbbítja a nyilatkozatokat, a zárójelentést és a kérdőívet az ellenőrzöttnek.
- Az ellenőrzöttnek 15 napja van észrevételt tenni, ha nem mondott le az észrevételezési jogáról, amennyiben a Minőség-ellenőrzési Bizottság módosított a kérdőíveken, abban az esetben akkor is joga van észrevételezni, ha előzetesen lemondott róla.

A minőség-ellenőrzés komoly következmények

Kkt. 172. § (1) A minőségellenőrzéssel összefüggésben a következő intézkedések alkalmazhatók:

- a) kötelezés továbbképzésen való részvételre,
- b) figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére,
- c) pénzbírság kiszabása,
- d) a 49. § szerinti minősítés megvonásának kezdeményezése,
- e) jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység gyakorlásától történő eltiltás.

- (2) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti pénzbírság összege kamarai tag könyvvizsgáló esetén 100 ezer forinttól 100 millió forintig, könyvvizsgáló cég esetén 100 ezer forinttól 500 millió forintig terjedhet.
- (3) Az (1) bekezdés e) pontja szerinti eltiltás 3 évig terjedhet.

Az egyedi megbízások minőségellenőrzése során talált hiányosságok

A legtöbb megállapítás a tervezés – kockázat becslés területén van, leggyakrabban azért, mert az egyes eljárások tervezése, valamint azok esetleges módosítása nincsenek megfelelően dokumentálva, ezek a megállapítások azonban általában nem súlyosak, 1-2 pont elvesztésével járnak.

A legsúlyosabb megállapítások a könyvvizsgálati bizonyítékok megszerzése területén van, különösen akkor, amikor a könyvvizsgáló nem gyűjtött elegendő és megfelelő bizonyítékot könyvvizsgálói véleménye alátámasztásához, vagy a gyűjtött bizonyítékok nem azt a véleményt támasztják alá (pl. jelentős nem javított hibát azonosít a könyvvizsgáló mégsem minősíti véleményét).

A minőség-ellenőrzés nagyobb kihívások

A jelentős jogkövetkezmények miatt egyre nagyobb a figyelem a minőség-ellenőrzésen és a minőség-ellenőrökön.

A minőség-ellenőrök munkáját is ellenőrzik.

Adott esetben a minőség-ellenőröknek is meg kell védeniük magukat.

Senki sem szereti ha ellenőrzik és mindenkinek van véleménye a minőség-ellenőrzésről.

Különösen problémás, amennyiben az ellenőrzött könyvvizsgáló úgy véli, hogy elvégezte a szükséges eljárásokat, csak a dokumentációját éri kifogás.

A 230-as standard szerint a dokumentáció bizonyítja, hogy a könyvvizsgálatot a Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban hajtották végre.

Többen úgy gondolják, hogy könyvvizsgálatot segítő dokumentációs szoftverek alkalmazása garancia a jó eredményre.

Többen úgy gondolják, hogy a minőség-ellenőrzés formai ellenőrzés.

A dokumentálás nem az analitikák vagy dokumentum másolatok lefűzése, illetve nemcsak „pipálás” – hanem olyan elektronikus, vagy papír alapú megoldás, amelyből kiderül, hogy a könyvvizsgáló milyen módszerrel, milyen kontroll pontok vizsgálatával, vagy milyen mintán milyen alapvető eljárásokat végzett el és ezekből milyen következtetésekre jutott, hogyan szerzett elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot, ami megalapozza a könyvvizsgálói jelentését.

Jó példa - A megbízás elfogadása

Cél: megfelelő információk összegyűjtése és dokumentálása annak érdekében, hogy dönteni lehessen a megbízás elfogadásáról/meghosszabbításáról és a megbízás megfelelő dokumentumok alapján kerüljön elvállalásra.

Összeférhetetlenség, szükséges minősítés, szakképzettség, szakmai tapasztalat, szükséges specialistához való hozzáférés, vezetés tisztességének vizsgálata és annak dokumentálása.

Kapcsolatfelvétel az előző könyvvizsgálóval a megfelelő kockázatbecslés és a nyitó egyenlegek alátámasztása módjának meghatározása érdekében.

Alakilag megfelelő és azonos periódusra vonatkozó elfogadó nyilatkozat és könyvvizsgálói megbízási szerződés készítése, mely szerződés tartalmazza az összes feladatot, amit a könyvvizsgáló elvégez pl. a konszolidált beszámoló könyvvizsgálatát is.

Annak ellenőrzése, hogy a könyvvizsgáló bejegyzésre került. Amennyiben a bejegyzés elmarad dokumentáltan értesíteni kell az ügyfelet pl. e-mailben.

Jó példa - Tervezés (kockázat becslés)

Cél: az akár csalásból, akár hibából eredő, a pénzügyi kimutatások és az állítások szintjén fennálló lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése a gazdálkodó egység és környezete megismerése és dokumentálása (beleértve a belső kontrollt is).

A gazdálkodó megismerése során rögzíteni kell a külső, belső kockázatokat a vezetés tisztessége, az ellenőrzési környezet, üzleti és adminisztrációs jellemzők alapján.

A kockázatbecslés alapján értékelni kell a beszámoló egészére és egyes állításaira vonatkozó kockázatot és indokolni kell az alacsony kockázati besorolást pl. ellenőrzési rendszerek tesztelésével. A magas kockázattal érintett területeken intenzívebb ellenőrzés szükséges.

A lényegesség értelmezése

Lényegesnek minősül-e a könyvvizsgálat folyamán feltárt nem helyesbített hibás állítások összessége?

Lényegességi küszöbérték: ha a beszámoló összességében ilyen mértékű hibás állításokat tartalmaz, akkor a könyvvizsgáló minősített véleményt ad, mely tartalmazza a feltárt hibák és a lehetséges fel nem tárt hibák összegét.

Végrehajtási lényegesség tervezési lényegesség mintavételezési eljárás esetén, ez az összege a lehetséges fel nem tárt hibáknak (pl.: a lényegességi küszöb 75%-a).

Egyedileg jelentős tétel alsó határa (pl. a lényegességi küszöb 5%-a): olyan ügylet, tranzakció, amely nem igényel külön kivizsgálást, mert hibás előfordulása esetén sem befolyásolja lényegesen a megbízható, valós képet, rendszerhiba esetén nem alkalmazható.

Szakmai szkepticizmus értelmezése

A könyvvizsgáló célja: kellő bizonyosság (elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékok) szerzése arról, hogy a pénzügyi kimutatások nem tartalmaznak akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításokat.

Átfogó válasz: szakmai szkepticizmus, megfelelő alátámasztásig további vizsgálatok végrehajtása.

Specifikus válasz: lényeges hibás állítások kockázatának felmérése, ezeknek megfelelő eljárások végrehajtása, elegendő és megfelelő bizonyíték szerzése, az eredményeknek megfelelő következtetések levonása, megfelelő válaszok az azonosított hibákra.

Jó példa – Tervezési dokumentum

A tervezési dokumentum a könyvvizsgálat lezárásáig módosulhat.

Lényegesség meghatározása nem sablonos, hanem gazdasági megfontoláson alapul a szubjektív elemek mérlegelésével.

Hibák feltárása miatt kiegészítő eljárások kerültek tervezésre a hibák és azok teljes körű hatásának azonosítása érdekében.

Az áttekintés során értékelésre került, hogy a tervezett eljárások a javított beszámoló függvényében is elegendőek voltak-e.

Az áttekintés során értékelésre került, hogy a tervezett eljárások a javított beszámoló függvényében is elegendőek voltak-e.

Jó példa - Bizonyítékgyűjtés

Cél: kellő bizonyosság megszerzése elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékok megszerzésével és dokumentálásával a könyvvizsgálói jelentés alátámasztásához.

A tervezés és a bizonyítékgyűjtés összhangban van, amennyiben szükséges módosul a tervezés.

Az összegyűjtött bizonyítékok kellő bizonyosságot adnak.

A könyvvizsgáló alapvető vizsgálati eljárásokat végzett mindegyik lényeges ügyletcsoporthoz, számlaegyenleg és közzététel tekintetében.

Minden bizonyíték megszerzésre került a könyvvizsgálói jelentés dátumáig pl. teljességi nyilatkozat is.

A lehetséges csalási események, fordulónap utáni események, a vállalkozás folytatása elve érvényesülésének vizsgálatára is van bizonyíték.

A bizonyítékok azt a könyvvizsgálói jelentést támasztják alá, amit a könyvvizsgáló kibocsátott.

Jó példa - Áttekintés

Cél: annak áttekintése, hogy elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyíték került összegyűjtésre a végleges beszámoló függvényében, azok megfelelően dokumentáltak, megfelelő következtetések kerültek levonásra és a következtetések alapján milyen könyvvizsgálói jelentést terveznek kibocsátani, illetve kivel kell kommunikálni ezzel összefüggésben.

A könyvvizsgáló értékelte, hogy valamennyi tervezett eljárást megfelelő minőségben végrehajtottak-e és a megállapításokra megfelelő válaszokat adtak-e.

A könyvvizsgáló értékelte, hogy elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyíték került összegyűjtésre a végleges beszámoló összes lényeges állítására.

A könyvvizsgáló mérlegelte, hogy a feltárt hibák eredhetnek-e csalásból.

Azonosított csalás esetén az esemény teljes hatása és elszámolásának módja vizsgálat alá került.

A manuális tételek, kapcsolt felek tesztelése (teljeskörűség, indokoltság, jóváhagyás) dokumentáltan megtörtént.

A MER-ben megjelölt áttekintések megtörténtek a könyvvizsgálói jelentés kibocsátása előtt.

Jó példa – Könyvvizsgálói jelentés

Cél: alakilag és tartalmilag helyes könyvvizsgálói jelentés kibocsátása.

A könyvvizsgálói jelentés konzisztens a bizonyítékokkal beleértve a jelentős és átfogó kockázatokat (pl. vállalkozás folytatásának elvének való meg nem felelés, feltárt, de teljes körűen el nem számolt csalás).

A könyvvizsgálói jelentésben nincs minősítés olyan területre, ami a könyvvizsgálat hatókörébe tartozik, és ami könyvvizsgálati eszközökkel elvégezhető pl. nyitó adatok vizsgálata.

A könyvvizsgálói jelentésben csak olyan figyelem felhívás szerepel, ami beszámolóban szereplő tételre hívja fel a figyelmet.

A könyvvizsgálói jelentés dátuma nem előzi meg a beszámoló ügyfél általi elfogadásának dátumát.

Az MNKS könyvvizsgálói jelentés minta alkalmazása javasolt, de szemantikai jellegű eltérések megengedettek, addig, amíg a könyvvizsgálói jelentés megfelel a 700-720. könyvvizsgálati Standardok követelményeinek.

Jó példa – Minőség-ellenőrzési Rendszer (MER)

A cég elkészíti a saját minőségbiztosítási szabályzatát felhasználva a minta szabályzatot, de kiegészítve saját módszertanával, működési sajátosságaival és dokumentációs módszerével, meghatározva magasabb kockázatú ügyfeleket, megbízásokat, melyekre szigorúbb módszereket határoz meg

Kötelezővé teszi a szabályzat alkalmazását az összes, a cégben dolgozó könyvvizsgálónak és ellenőrzi annak betartását.

Azonosított minőségi probléma esetén a könyvvizsgáló cég kivizsgálja a problémát és javítja módszertanát, vagy a szabályzat betartása ellenőrzésének módszerét.

Jó példa - MER szabályozás

A könyvvizsgálói munka minőségének biztosításához elengedhetetlen, hogy a könyvvizsgáló átgondolja és kialakítsa saját vizsgálati módszereit, és megteremtse a nemzeti könyvvizsgálati standardoknak megfelelő, hatékony munkavégzés lehetőségét.

A saját MER szabályozás – hasonlóan a jó számviteli politikához -, folyamatos fejlesztésen, megújuláson kell, hogy átessen. A könyvvizsgáló cég sajátosságai figyelembevételével, módszertani változásokkal, a jogszabályi, nemzeti könyvvizsgálati standardok változása nyomán, mint szabályozási környezetet aktualizálni, fejleszteni kell. A könyvvizsgálói munka minőségének biztosításához elengedhetetlen, hogy a könyvvizsgáló átgondolja és kialakítsa saját vizsgálati módszereit, és megteremtse a standard szerinti, hatékony munkavégzés lehetőségét.

Elvárás a megelégtetés a nemzetközi minőségellenőrzési standardoknak (ISQC1, ISA220).

Jó példa - MER szabályzat használata

Nem titkolt cél, valamint a minőség-ellenőrzés remélt eredménye az, hogy a könyvvizsgálók kapcsolata a saját MER szabályzatukkal szorosabbá válik.

Figyelembe kell venni azt a tényt, hogy jelentős különbség van a nagyobb és a kisebb könyvvizsgáló társaságok, valamint az egyéni könyvvizsgálók működési jellemzőiben, amelyről a kamarai adatszolgáltatás során nyilatkozni is kell.

Fontos kérdés, hogy a könyvvizsgáló megfelelően pozícionálta-e magát, mivel a több szintű ellenőrzési rendszerből ennek megfelelően kerül kiválasztásra az ellenőrzés során alkalmazandó kérdőív. Sok időt spórolhatunk a minőség-ellenőrzés során, amennyiben odafigyelünk a kötelező adatszolgáltatás pontos kitöltésére a kitöltési útmutatónak megfelelően.

Felkészülés a MER ellenőrzésre

A kamara honlapján elérhetőek a saját MER szabályzat elkészítését megkönnyítő „Ajánlások”, melléklet minták, amelyek helyett természetesen alkalmazhatók a saját készítésűek, vagy a könyvvizsgálói szoftver által ajánlottak is.

A hat, vagy ennél több fő aláíró könyvvizsgálót alkalmazó könyvvizsgáló társaságok kivételével a MER ellenőrzés a kamara honlapján közzétett megfelelő önellenőrzési kérdőív kitöltésével (majd a helyszíni ellenőrzés megkezdését megelőzően az ellenőr felé való megküldésével, átadásával) indul. Az a tapasztalatunk, hogy a hat, vagy ennél több fő aláíró könyvvizsgálót alkalmazó könyvvizsgáló társaságok kivétel nélkül saját szabályzatot készítenek, ezért esetükben nem az önellenőrzési kérdőív alapú megközelítés hatékonyabb.

Érdemes a helyszíni értékelés kérdőívet is kitölteni és felkészülni arra, hogy az egyes kérdésekhez tartozó dokumentumokat, szabályzat részeket az ellenőrzött hosszabb keresés nélkül meg tudja mutatni a minőségellenőrnek. Ez nagyban javítja a minőség-ellenőrzés hatékonyságát.

A könyvvizsgálói jelentés minta alkalmazása javasolt, de különösen szemantikai jellegű eltérések megengedettek, addig, amíg a könyvvizsgálói jelentés megfelel a 700-720. Könyvvizsgálati Standardok követelményeinek.

A MER kérdőívek rendszere

5/a/1. ÖNÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍV (MER) asszisztens nélkül dolgozó egyéni könyvvizsgálók

5/a/2. HELYSZÍNI ELLENŐRZÉS KÉRDŐÍVE (MER) asszisztens nélkül dolgozó egyéni könyvvizsgálók

5/a/3. ÖNÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍV (MER) asszisztenssel dolgozó egyéni könyvvizsgálók

5/a/4. HELYSZÍNI ELLENŐRZÉS KÉRDŐÍVE (MER) asszisztenssel dolgozó egyéni könyvvizsgálók

5/a/5. ÖNÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍV (MER) 2-5 fő aláíró könyvvizsgálót foglalkoztató cégek

5/a/6. HELYSZÍNI ELLENŐRZÉS KÉRDŐÍVE (MER) 2-5 fő aláíró könyvvizsgálót foglalkoztató cégek

5/b HELYSZÍNI ELLENŐRZÉS KÉRDŐÍVE (MER) legalább hat aláíró könyvvizsgálót foglalkoztató cégek ellenőrzése

Cél: az 1. témaszámú „Minőségellenőrzés a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatával és átvilágításával, valamint az egyéb bizonyosságot nyújtó és kapcsolódó szolgáltatási megbízások végrehajtásával foglalkozó társaságok esetében” című Nemzetközi Minőségellenőrzési Standard, valamint a 220. témaszámú „A pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatának minősége” című Nemzetközi Minőségellenőrzési Standard előírásai alapján segítség nyújtása a saját szabályzat elkészítéséhez – NEM azonosak a saját szabályzattal, NEM helyettesítik azt. A mellékletek változatlan formában való alkalmazása sem kötelező (relevánsabb lehet a saját program által felkínált, de tartalmilag megfelelőt használni).

A MER ellenőrzése

A helyszíni vizsgálatkor ellenőrzésre kerül a kiválasztott évre vonatkozó aláírt, hatályba léptetett MER szabályzat, amelyet áttekintve a minőségellenőr ellenőrzi és minősíti az önellenőrzési kérdőív kérdéseire adott, a szabályzat tartalmára vonatkozó válaszok megfelelőségét.

Ahhoz, hogy az ellenőrzés során az ellenőr véleményt alkothasson a MER szabályzatban foglaltak gyakorlatban történő alkalmazásáról, kitölthesse a helyszíni MER ellenőrzés kérdőívét is, le kell folytatnia az egyedi ellenőrzést is. Ennek során valamennyi releváns kérdésnél vizsgálni kell a saját MER szabályzatnak való megfelelést – ezért érdemes párhuzamosan haladni a kérdőívek kérdései megválaszolásával.

A MER ellenőrzés módszertanából adódóan így a minőségellenőrzés során a „megfelelt” szint eléréséhez nem elegendő egy formai szempontból kifogástalan MER kialakítása, a saját szabályzatban foglaltak gyakorlati alkalmazása is ellenőrzés alá kerül.

Az ellenőrzés során elmaradhatatlan a kikérdezés alapján történő vizsgálat, ami megbeszélés a felelős vezetőkkel/munkatársakkal.

A kérdőív a kérdésekre adott „igen” vagy „nem” válaszok mellett egyes esetekben jelentős részben szöveges kiegészítést, magyarázatot is igényel.

PMT/KIT ellenőrzése - Jogsabályi háttér

A 2016. június 26-án hatályba lépett pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. évi törvény (**Pmt**), továbbá

az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LII. évi törvény (**Kit**), valamint

a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. Törvény (**Kkt**) 4. § (8) bekezdése, illetve a

Az MKVK szabályzata a Kkt 112. § h) pontja alapján, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzésére és megakadályozására szolgáló könyvvizsgálói tevékenység, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásának kamarai ellenőrzéséről.

Utolsó módosítása: 2018. május 11-én.

A PMT/KIT ellenőrzés főbb jellemzői

Eljáró szerv: Magyar Könyvvizsgálói Kamara Minőség-ellenőrzési Bizottsága

Az eljárás során az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: **Ákr**) rendelkezéseit kell alkalmazni (vonatkozik rá az elektronikus ügyintézés szabálya is);

A Minőség-ellenőrzési Bizottság ellenőrzési tervet készít, melyet az elfogadástól számított nyolc napon belül, de legkésőbb tárgyév augusztus 31-éig nyilvánosságra hoz a kamara honlapján;

A kiválasztás kockázatelemzési szempontokon alapul:

- ha még nem volt ellenőrzés a szolgáltatónál,
- ha fegyelmi büntetésben részesült,
- ha a legutóbbi ellenőrzés intézkedéssel zárult, valamint
- ha a legutóbbi minőségellenőrzés, kamarai minőségellenőrzés „nem felelt meg” minősítéssel zárult.

A PMT/KIT ellenőrzés folyamata

Az ellenőrzött köteles olyan ügyféllistát átadni, amely a könyvvizsgálati szolgáltatások tárgyának megjelölése mellett 8 évre visszamenően tartalmazza a Kkt. 3. § (1) bekezdése szerinti könyvvizsgálói tevékenységre megbízást adó ügyfeleket,

az ügyféllista, illetve a helyszíni ellenőrzés alapján a helyszínen szűrőpróbaszerűen kiválasztott ügyfildossziékba, dokumentációs anyagokba a betekintést lehetővé tenni, az iratokat és nyilvántartásokat felhívásra bemutatni, másolatkészítési lehetőséget biztosítani,

az ügyféllista, valamint az általa szolgáltatott adatok és a rendelkezésre bocsátott dokumentáció teljességéről nyilatkozatot tenni.

Az értékelés a kamara honlapján közzétett kérdőívvel, elérhetősége:

www.mkvk.hu/szabalyozas/szabalyzatok/penzmosas_ellenorzes/penzmosas

A kérdések és a kapcsolódó értelmezések:

1. Eleget tett-e a szolgáltató a Pmt. és a Kit. szerinti belső szabályzat (a továbbiakban együtt: belső szabályzat) elkészítésével, átdolgozásával, valamint az előzőek jóváhagyásával / igazolásával kapcsolatos kötelezettségeinek?

Értelmezés: A válasz IGEN, ha a szolgáltató eleget tett a belső szabályzat elkészítésével, átdolgozásával és előzőek jóváhagyásával/ igazolásával kapcsolatos – a törvényekben és az ellenőrzési szabályzatban előírt - kötelezettségeinek)

2. Az ellenőrzés alá vont szolgáltató az ügyfél-átvilágítás módjának meghatározása során dokumentáltan értékelte-e az útmutatóban meghatározottak szerint irányadó kockázatértékelési szempontokat és a kockázatértékelés az ügyfél besorolását alátámasztja-e?

(Értelmezés: A válasz IGEN, ha az ellenőrzésre kiválasztott megbízás(ok) esetében dokumentált formában rendelkezésre áll az ügyfél kockázati besorolása és az azt alátámasztó kockázatértékelés.

A 2017. június 26-át megelőzően keletkezett üzleti kapcsolatok esetében a válasz: N/É)

3. Eleget tett-e az ellenőrzés alá vont szolgáltató a Pmt. (az üzleti kapcsolat keletkezésének időpontjától függően a régi Pmt) által előírt ügyfél-átvilágítási kötelezettségeknek?

(Értelmezés: A válasz IGEN, ha a kiválasztott megbízásoknál az adatlapok, az előírt okirat másolatok rendelkezésre állnak. Adatlap alatt bármilyen, a javasoltól eltérő formátumú, de a Pmt-ben kötelezően előírt adatokat tartalmazó, hiteles dokumentum elfogadható.

NEM választ kell adni, ha az adatlapok nincsenek kitöltve, vagy az adatlapok tartalma nem felel meg az előírásoknak vagy az előírtak szerinti okirat másolatok nem állnak rendelkezésre. Amennyiben a szolgáltató üzleti kapcsolata 2017. június 26-át megelőzően keletkezett, úgy a jelen kérdés értékelésére a régi Pmt. rendelkezései szerint kerül sor.)

4. Eleget tett-e az ellenőrzés alá vont szolgáltató a belső szabályzatban előírtak szerint az üzleti kapcsolat vonatkozásában előírt monitoring kötelezettségének?

(Értelmezés: A válasz IGEN, ha a szolgáltató igazolni tudja, hogy monitoring eljárás keretében figyelemmel kíséri az üzleti kapcsolatot, továbbá a fokozott ügyfél-átvilágítást igénylő ügyfelek esetében a monitoring eljárást a belső szabályzatban foglaltak szerint megerősített eljárásban végzi.

A válasz NEM, ha a szolgáltató nem követi nyomon az üzleti kapcsolatot vagy a fokozott ügyfél-átvilágítást igénylő ügyfelek esetében nem tett eleget a belső szabályzat szerinti megerősített nyomon követési eljárás követelményeinek)

5. Tartalmazza-e a könyvvizsgálatra vonatkozó szerződés vagy külön okirat az ügyfél adatváltozás-bejelentési kötelezettségére történő szolgáltatói figyelemfelhívást?

(Értelmezés: A válasz IGEN, ha a szolgáltató szerződése vagy egyéb okiratai tartalmazzák az arra vonatkozó figyelemfelhívást, hogy az ügyfél köteles a tudomásszerzéstől számított 5 munkanapon belül értesíteni a szolgáltatót az ügyfél-átvilágítás során megadott adatokban bekövetkezett változásról.

A 2017. június 26-át megelőzően keletkezett üzleti kapcsolatok esetében az írásbeli figyelemfelhívás elmaradása N/É választ eredményez.)

6. Az ellenőrzés adatai alapján megállapítható-e a szolgáltató részéről a bejelentési kötelezettség teljesítésének elmaradása?

(Értelmezés: A bejelentési kötelezettségre okot adó körülmények fennállását, a bejelentési kötelezettség teljesítését elsődlegesen azon könyvvizsgálati megbízások vonatkozásában kell vizsgálni, melynek kapcsán a korábbi kamarai minőségellenőrzés során az ISA 240. témaszámú „a könyvvizsgáló csalással összefüggő felelőssége a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatánál” megnevezésű könyvvizsgálati standardra irányuló kérdésekre nemleges válasz született)

7. Megtörtént-e azon személy kijelölése, valamint bejelentése, akinek feladata a bejelentések továbbítása a pénzügyi információs egységeként működő hatóság részére és a kijelölés megfelel-e az előírásoknak?

(Értelmezés: A kijelölt személy lehetőség szerint a szolgáltató vezetője, vagy vezető beosztású alkalmazottja. Ha dokumentáltan megtörtént a kijelölt személy bejelentése a pénzügyi információs egységeként működő hatóságnak, továbbá erről a kijelölt személynek is tudomása van, a válasz IGEN.)

8. Megtörtént-e a Pmt. szerint azon vezető kijelölése, aki a Pmt-ből eredő kötelezettségeknek a szolgáltató foglalkoztatottja általi végrehajtásáért felelősséggel tartozik?

(Értelmezés: A válasz IGEN, ha az írásbeli kijelölés megtörtént. Egyedül dolgozó, és alkalmazottat nem foglalkoztató könyvvizsgáló esetén a válasz N/É.)

9. Megtörtént-e az alkalmazottak tájékoztatása/oktatása a Pmt és Kit. törvények és a belső szabályzat adta kötelezettségek illetve felelősség vonatkozásában? Alátámasztja-e ennek tényét dokumentáció?

(Értelmezés: Biztosítani kell, hogy a könyvvizsgálói tevékenység ellátásában részt vevő alkalmazottak a jogszabályi rendelkezéseket megismerjék, a pénzügyi (..) lehetővé tevő, illetőleg megvalósító gazdasági eseményeket felismerjék, a pénzügyi vagy a terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülmény felmerülése esetén e törvénynek megfelelően tudjanak eljárni. IGEN a válasz, ha van kijelölt személy ÉS dokumentált a képzés megtörténte. Egyedül dolgozó, és alkalmazottat nem foglalkoztató könyvvizsgáló esetén a válasz N/É.)

10. Megfelel-e a szolgáltató nyilvántartása a Pmt 57.§ -ban rögzítetteknek?

(Értelmezés: Ha a nyilvántartása Pmt. előírt megőrzési időtartamot figyelembe véve tartalmazza az ügyfél-átvilágítási és követési adatokat, okiratokat, valamint a bejelentések és adatszolgáltatások teljesítését, a felfüggesztést igazoló iratokat, a válasz IGEN, amennyiben a nyilvántartás nem felel meg a törvényi előírásoknak, a válasz NEM.

11. Működtet-e a szolgáltató a Kit-ben, valamint a kamarai útmutatóban meghatározottak szerinti megfelelő szűrőrendszert a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedést elrendelő uniós jogi aktusok, illetve ENSZ BT határozatok végrehajtása érdekében?

Értelmezés: Ha dokumentált formában rendelkezésre állnak a letöltött, naprakész korlátozó intézkedések, a válasz IGEN. (A szolgáltató vagy az ügyfél-dossziékban, vagy külön nyilvántartásban azt kell, hogy rögzítse, hogy mikor történt a lekérdezés és volt-e találat. Találat esetén minden dokumentációt szükséges megőrizni a Kit. szerinti bejelentés mellékleteként.) Amennyiben ezek a szolgáltatónál teljes körűen nem fellelhetők, a válasz NEM.

A PMT/KIT önálló szankciók

Ha a vizsgálat eredményeként az állapítható meg, hogy a szolgáltató megszegte a Pmt-ben, a Kit-ben, valamint az előző törvények végrehajtására kiadott útmutatóban foglalt kötelezettségeit, úgy a bizottság a jogsértés súlyával arányosan az alábbi intézkedéseket alkalmazhatja önállóan vagy együttesen:

a) javaslatot tesz a szolgáltatónak a belső vizsgálat lefolytatására és a felelőssel szembeni eljárás kezdeményezésére;

b) figyelmezteti a szolgáltatót;

c) kötelezi a szolgáltatót a jogsértés megszüntetésére;

d) kötelezi a szolgáltatót a belső szabályzat meghatározott határidőn belüli, meghatározott szempontok szerinti átdolgozására és a kamarának, mint felügyeletet ellátó szervnek történő bemutatására;

e) eltiltja a szolgáltatót a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység gyakorlásától

f) kezdeményezi a szolgáltató vezetője vagy a szabály megszegéséért, a hiányosságért felelős foglalkoztatottja, segítő családtagja felelősségének megállapítását, illetve a vezetői jogkör felfüggesztését, visszavonását;

g) százezer forinttól legfeljebb négyszáz millió forintig terjedő pénzbírságot szabhat ki. Amennyiben a jogsértésből származó vagyoni előny meghatározható, úgy a kiszabható bírság a vagyoni előny kétszeresének megfelelő összegig terjedhet.

Az előzőekben írt intézkedések alkalmazásánál a bizottság tekintettel van:

- a) a szabály megsértésének vagy a hiányosságnak a súlyosságára,
- b) a jogsértésért felelős személyek szándékos vagy gondatlan magatartására,
- c) a szolgáltató piaci részesedésére,
- d) a szabály megsértésének vagy a hiányosságnak a szolgáltatóra vagy ügyfeleire gyakorolt hatására,
- e) a felelős személyek által a kamarával, mint felügyeleti szervvel szemben tanúsított együttműködésre,
- f) szabályok megsértésének vagy a hiányosságnak az időtartamára, ismétlődésére vagy gyakoriságára

Esettanulmány

A minőségellenőrzésre kijelölt könyvvizsgáló ügyfele egy magyar magánszemély tulajdonában lévő export-importtal is foglalkozó divatáru nagykereskedő cég, egy raktárral. A készlet a mérlegfőösszeg 80%-a, 800 MFt, sajátossága, hogy évente kétszer van beszerzés, augusztusban a téli áru, és februárban a nyári áru. A téli áru eladási ára karácsony után lecsökkentésre kerül az eredeti eladási ár 50%-ára, ami megegyezik a beszerzési értékkel, januártól pedig már csak outlet áruházaknak lehet értékesíteni az eredeti eladási ár 25%-án, ami pedig január-februárban nem kerül értékesítésre, csak ingyenesen lehet felajánlani szeretetszolgálatoknak, mert a készlet divatáru jellege miatt minden szezonban más az áru. A nyári készlet hasonló életgörbével rendelkezik. Az eszközoldal maradék 20%-a, 200 MFt vevőkövetelés, a forrás oldalon a saját tőke -100 MFt, a tagi kölcsön összege 500 MFt (a magánszemély tulajdonos adta), a szállítói kötelezettség 500 MFt, a bankhitel 99 MFt, egyéb rövid lejáratú kötelezettségek 1 MFt.

Azonosított kockázatok:

A készlet a beszámoló szempontjából kritikus és december 31 után a nyári áru csak ingyenesen ajánlható fel, a téli áru pedig az eredeti ár 25%-án értékesíthető, ami a beszerzési érték 50%-a.

A saját tőke negatív.

A magánszemély által nyújtott jelentős tagi kölcsön felveti a pénzmosás és a csalás kockázatát.

A minőségellenőr alábbi információkat gyűjtötte össze a minőségellenőrzés során:

1. Az ellenőrzött könyvvizsgáló adott ügyfélre vonatkozó első jogszabályon alapuló könyvvizsgálata, a cégekivonaton az előző könyvvizsgáló szerepel, akinek a korábbi öt éves könyvvizsgálói időszakából még négy év hátra van, a könyvvizsgáló nem vette fel a kapcsolatot az előző könyvvizsgálóval és nem jelezte az ügyfélnek, hogy nem ő van bejegyezve a cégnyilvántartásba könyvvizsgálóként, a könyvvizsgáló megválasztása a taggyűlés részéről nem dokumentált.

Probléma: a megbízás akkor fogadható el, ha a könyvvizsgáló meggyőződött arról, hogy nincs más könyvvizsgálónak érvényes megbízása ugyanerre az időszakra. A könyvvizsgáló felelőssége bizonyítani a megválasztását, illetve jelezni kell az ügyfél felé, amennyiben elmarad a bejegyzése.

2. A könyvvizsgáló elfogadó nyilatkozata egy évre, míg a megbízási szerződés öt évre vonatkozik.

Probléma: a megbízási szerződést nem lehet hosszabb időtávra kötni a tisztség elfogadásánál.

3. A könyvvizsgáló egyedül dolgozik nem készített könyvvizsgálati munkaprogramot, arra hivatkozik, hogy folyamatosan dolgozik a cégnél, átvizsgálja az összes készpénzes

tranzakciót és adótételt, az adóellenőrzéseken ő képviseli a társaságot. A társaság tranzakcióinak 98%-a átutalással történik.

Probléma: egyrészt a könyvvizsgálatot akkor is tervezni kell, illetve a tervezést akkor is dokumentálni kell, ha a könyvvizsgáló egyedül dolgozik, másrészt nem elég csak bizonyos tranzakciókat vizsgálni, az összes tranzakció dokumentált vizsgálatával lehet elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerezni.

4. A könyvvizsgáló az általa használt Kuvasz könyvvizsgálói szoftver ajánlott mutatók számtani átlaga alapján határozta meg a lényegességi küszöbértéket, mely így 90 MFt lett.

Probléma: a lényegességi küszöbérték meghatározása a könyvvizsgáló felelőssége akkor is, ha könyvvizsgálói szoftverrel dolgozik, a számtani átlag ritkán ad megfelelő gazdasági szemléletű megközelítést.

5. A könyvvizsgáló a csalás hamisítással kapcsolatban nem készített munkapapírt, 10 éves könyvvizsgálói tapasztalatára hivatkozik, valamint arra, hogy jó orra van a csalások felderítésére, ezért már messziről tudja egy tranzakcióról, hogy érintett-e csalásban.

Probléma: dokumentációval lehet bizonyítani az eljárások végrehajtását, a csalás hamisításával kapcsolatos eljárások végrehajtását a 240-es standard írja elő. A jelentős tagi kölcsön felveti a csalás kockázatát (lásd azonosított kockázatok).

6. December 31-én reggel volt leltár az ügyfélnél, a nagy hóesés ellenére a könyvvizsgáló mindent megtett, és el is ment a raktárba, de nem ért oda a leltározás idejére, annyit azonban megtett, hogy ha már ott volt kiválasztott 3 tételt a 32.000-ból, amelyet megszámlolt, összehasonlított a leltárárvval és nem talált eltérést.

Probléma: elegendő bizonyítékot kell szerezni a beszámoló minden lényeges állításához, vagy kontroll alapú megközelítéssel pl. a leltározás folyamatának és a kapcsolódó kontroll pontok kiépítésével, bevezetésével, és hatékonyságának vizsgálatával, vagy megfelelő lefedettséget adó újraszámolással.

7. A készletek bekerülési értéken vannak nyilvántartva, a könyvvizsgáló készített az ügyféllel egy korosított készlet analitikus kimutatást, ami egyezik a főkönyvvel, ebben kimutatásban 400 MFt 6 hónapon belüli, 200 MFt 6 hónap és 12 hónap közötti és 200 MFt éven túli készlet, három tétel esetében egyeztetette a bekerülési értéket a beszerzési számlával, mindhárom esetben 20% körüli eltérést tapasztalt, melyet három egyesével nem számszerűsített tényezővel magyarázott: árfolyam különbség, felosztott szállítási költség, allokált szállítási veszteség (a szállítás során eltűnt készletek értékének felosztása a meglévőkre).

Probléma: egyrészt a készletek a fordulónap után csak a beszerzési érték alatt realizálhatóak (lásd azonosított kockázatok), másrészt a beszerzési érték meghatározásában talált hibákat számszerűsíteni kell és ki kell vetíteni a készletek értékére.

8. A vevőkövetelések esetében a könyvvizsgáló készített az ügyféllel egy korosított analitikus kimutatást, az ügyfél a 6 hónap és 12 hónap közötti követelések 50 MFt-os állományára 2%, az éven túli állományra 5% értékvesztést képzett, a fordulónap után 50 MFt követelés folyt be, a könyvvizsgáló jelezte, hogy nem kötelezheti az ügyfelet egyenlegközlő levelek kiküldésére és jelezte, hogy a NAV nem kifogásolta az értékvesztési gyakorlatot az adóellenőrzéseken.

Probléma: egyrészt a követelésekre képzett értékvesztésnek a behajthatatlanság valós kockázatát kell tükröznie, másrészt az ügyfél nem korlátozhatja a könyvvizsgálót a bizonyíték-szerzésben. Ha nincs más dokumentált eljárás a 200 MFt vevőkövetelésekre, az 50 MFt fordulónap után pénzbefolyás bizonyítéka nem elegendő bizonyíték, az, hogy a NAV nem kifogásolta nem bizonyíték.

9. A saját tőke 500 Eft jegyzett tőkéből, -90 MFt eredménytartalékból és -10,5 MFt adózott eredményből áll, a társaság 10 éve minden évben veszteséges, a veszteség mértéke kb. évente 10 MFt. A könyvvizsgáló egy a Kuvasz könyvvizsgálói szoftver által ajánlott munkalapot készített a saját tőkéről, mely egy kérdőív, minden kérdésre „igen” választ adott.

Probléma: a kérdőívek alkalmazása jó megoldás, azonban azok tartalma a könyvvizsgáló felelőssége, bizonyos esetekben a könyvvizsgálói szoftverek által ajánlott kérdések kiegészítése, más esetekben az egyes válaszok kiegészítő dokumentálása szükséges, meg kell érteni az ügyletek gazdasági tartalmát, így jelen esetben fel kell, hogy merüljön, hogy miért üzemeltet valaki egy 10 éve veszteséges céget, van-e csalással összefüggő kockázat és ezekre bizonyítékot kell szerezni.

10. A tagi kölcsönt a tulajdonos-ügyvezető magánszemély adta készpénzben, a könyvvizsgáló egyeztetette a pénztárbizonylatokkal.

Probléma: nem elegendő bizonyíték, meg kell érteni az ügyletek gazdasági tartalmát, fel kell, hogy merüljön a pénzmosás és a csalás lehetősége is, ezekre bizonyítékot kell szerezni.

11. A szállító kötelezettség az árut szállító kínai cég felé fennálló kötelezettség, a könyvvizsgáló a főkönyvi karton áttekintésével ellenőrizte, a főkönyvi kartont szignáltatta az ügyvezetővel, sajnos a számlákat nem lehet összepontozni a kifizetésekkel, mert az ügyfél nem konkrét számlákat fizet ki, hanem annyit utal, amennyi pénze van.

Probléma: nem elegendő bizonyíték, bizonyíték szükséges a kötelezettségek pontosságára és teljeskörűségére.

12. A bankhitelt szerződés támasztja alá, ugyan a szerződés szerint 200 MFt, de a könyvvizsgáló szerint nem volt a teljes összegre szükség.

Probléma: nem elegendő bizonyíték, bizonyíték szükséges a kötelezettségek pontosságára és teljeskörűségére.

13. Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek adó kötelezettségek, ami úgy jön ki, hogy az adófolyószámla szerint a 08-as bevallásokon minden hónapban nulla van bevallva három éve, ugyan 30 alkalmazott van, de majd önrevíziózni fognak, mely kb. 99 MFt lesz, az ÁFA pedig 100 MFt túlfizetés annak ellenére, hogy az ügyfél az Európai Unióból vásárol és kizárólag magyar ügyfeleknek értékesít.

Probléma: nem elegendő bizonyíték, meg kell érteni az ügyletek gazdasági tartalmát, fel kell, hogy merüljön a pénzmosás és a csalás lehetősége is, ezekre bizonyítékot kell szerezni.

14. Az eredménykimutatás és a kiegészítő melléklet a Kuvasz könyvvizsgálói szoftver ajánlott 3-3 kérdést tartalmazó kérdőív segítségével került vizsgálatra, melyekre a könyvvizsgáló „igen” válaszokat adott.

Probléma: nem elegendő bizonyíték, az eljárások meghatározása a könyvvizsgáló felelőssége.

15. MER szabályzatként a minőségellenőr kérésére a könyvvizsgáló kinyomtatta az mkvk.hu oldalról a Minta Szabályzatot és megnyugtatta a minőségellenőrt, hogy a minőséget a Kuvasz könyvvizsgálói szoftver biztosítja.

Probléma: a MER szabályzatot a könyvvizsgáló működésének sajátosságaira kell szabni.

16. PMT vizsgálat keretében a könyvvizsgáló közölte, hogy ő nem rendőr, hogy elkérje bárkinek a személyi igazolványát.

Probléma: az azonosítási kötelezettséget törvény írja elő.